

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО
МІНІСТЕРСТВА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВИЩОЇ
МЕДИЧНОЇ (ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ)
ОСВІТИ: ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ
ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЇХ ВИРІШЕННЯ**

**Матеріали XVIII Всеукраїнської науково-
практичної конференції з міжнародною участю
в онлайн-режимі за допомогою
системи Microsoft Teams**

(Тернопіль, 20-21 травня 2021 року)

Тернопіль
ТНМУ
«Укрмедкнига»
2021

УДК 378:61(063)(477)

Відповідальний за випуск: проф. А. Г. Шульгай

Актуальні питання вищої медичної (фармацевтичної) освіти: виклики сьогодення та перспективи їх вирішення : матеріали XVIII Всеукр. наук.-практ. конф. в онлайн-режимі за допомогою системи microsoft teams (Тернопіль, 20–21 трав. 2021 р.) / Терноп. нац. мед. ун-т імені І. Я. Горбачевського МОЗ України. – Тернопіль : ТНМУ, 2021. – 592 с.

Матеріали надруковано в авторській редакції. Автори публікацій несуть повну відповідальність за точність наведених фактів, цитат, даних, відповідної галузевої термінології, власних імен та інших відомостей.

congenital and affecting less than 1% of the population. In contrast, a flexible flatfoot is an acquired deformity that affects up to 23% of the adult population. In this study we highlight on the stress which generated in the tibia cause of the eccentric force.

This study verified that the maximum stress value measured is influenced by the mathematical model adopted for the calculation of aforesaid variable.

References

1. Staheli LT. Evaluation of planovalgus foot deformities with special reference to the natural history. J Am Podiatr Med Assoc. 1987;77:2–6.
2. Staheli LT, Chew DE, Corbett M. The longitudinal arch. A survey of eight hundred and eighty-two feet in normal children and adults. J Bone Joint Surg Am. 1987;69:426–8.
3. Kanatli U, Yetkin H, Bolukbasi S. Evaluation of the transverse metatarsal arch of the foot with gait analysis. Arch Orthop Trauma Surg. 2003;123:148–50.
4. <https://www.facebook.com/kevinakirbydpm/posts/1022926127804630:0>
5. Charlotte A. Brassey, Lee Margett, Andrew C. Kitchener, Philip J. Withers , Phillip L. Manning and William I. Sellers1Finite element modelling versus classic beam theory: comparing methods for stress estimation in a morphologically diverse sample of vertebrate long bones
6. Jenifer C. Utz1, Stacy Nelson, Brendan J. O’Toole2 and Frank van Breukelen. Bone strength is maintained after 8 months of inactivity in hibernating goldenmantled ground squirrels, Spermophilus lateralis The Journal of Experimental Biology 212, 2746-2752 Published by The Company of Biologists 2009 doi:10.1242/jeb.032854.

ФОРМУВАННЯ ПРАКТИЧНИХ ВМІНЬ ПОЧАТКІВЦІВ ХІРУРГІВ

**Шевченко В.Г., Бородаєв І.Є., Муравйов П.Т., Качанов В.М.,
Холодов І.Г.**

*Кафедра хірургії №2
Одеський національний медичний університет*

Якщо в останнє десятиріччя ХХ століття відбувався швидкий розвиток трансплантології, мікрохірургії, впровадження лазерів, ендоскопічних та ендоваскулярних хірургічних методів, то перша чверть ХХІ століття є періодом стрімкого розвитку фізіологічної хірургії: роботи-

зованої, кріохірургії, радіочастотної, генної інженерії тощо. Головними принципами розвитку сучасної хірургії є атравматичність, безпечність, надійність, безкровність, безболісність та радикальність.

Трендом сучасної хірургії є повернення людини до звичного образу та якості життя у максимально короткий термін після оперативного втручання.

У таких обставинах формування практичних вмінь початківців хірургів набуває особливого значення. При навчанні в інтернатурі, клінічній ординатурі передбачається підвищення теоретичного рівня (знань), набуття і вдосконалення практичних вмінь і навичок, оволодіння досвідом роботи із хворими та медичною документацією, підвищення ступеню готовності початківця хірурга до самостійної професійної діяльності.

Проте, в процесі навчання засвоїти всі основні практичні вміння є неможливим для початківця хірурга, тому необхідно розробити чітку маршрутну карту, яка алгоритмізує види практичних вмінь і навичок.

Кафедрою хірургії №2 Одеського національного медичного університету визначено реєстр знань і вмінь, якими повинен оволодіти початківець хірург.

На першому етапі роботи початківця хірурга формуються вміння виконання деяких елементів оперативних втручань. Тут ставляться завдання вибору і здійснення доступу, виконання конкретних оперативних прийомів, засвоєння способів завершення операції. Ця робота виконується під керівництвом досвідчених хірургів.

Для формування клінічного досвіду ведення хворих та допуску до асистування початківець хірург повинен засвоїти необхідні маніпуляції:

- Раціональне користування хірургічними інструментами;
- Роз'єднання та з'єднання тканин, судів і нервів (вміти працювати з електроножем, лазерним скальпелем тощо);
- Формування вузлів у поверхневих ранах, у глибині тканин, в порожнинах (вміти накладати вузли пальцями, за допомогою інструментів, петлі Редера, ендохірургічними інструментами);
- Засвоєння різних видів швів (простий зближувачий шов рани шкіри, шов по Донаті, матраці шви, дворядні безперервні шви, шви при пошкодженнях паренхіматозних органів);
- Засвоєння кишкового шву (окремі наскрізні шви, безперервний, серозно-м'язовий, сіро-серозний, багаторядні шви; шов на тонку та товсту кишку, шов на стінку шлунку, прийоми обробки червоподібного відростку);

- Формування міжкишкових анастомозів;
- Пункцію артерій і вен; катетерізація центральних вен;
- Пункцію порожнини;
- Періневральні блокади;
- Основи реанімації та штучної вентиляції легенів.

Ступінь оволодіння хірургічними вміннями (накладання лігатур, різних способи зав'язування вузлів, користування інструментами, приборами і апаратами) свідчить про рівень оволодіння хірургом оперативною технікою.

Якщо хірург виконує всі ці маніпуляції на рівні автоматизму, можна говорити про засвоєння ним практичних вмінь.

Але ж, повноцінне засвоєння практичних вмінь вимагає постійного та тривалого тренінгу. Отже, окрім раціонального визначення переліку практичних вмінь, необхідно розробляти методичну базу навчання. При засвоєнні практичних вмінь необхідним є дотримання таких умов:

1. Визначення суті практичного вміння та постановка мети навчання;
2. Виробка алгоритму навчання, тобто визначення послідовності етапів навчання;
3. Визначення часових параметрів, необхідних для навчання, які передбачають індивідуальні особливості початківця хірурга;
4. Створення комфортних умов та методичне забезпечення навчального процесу (використання методичних розробок, відеоматеріалів, письмових джерел, ситуаційних комп'ютерних моделей тощо);
5. Наявність об'єктів та матеріалів для тренінгу.

Методичне забезпечення навчального процесу включає використання відеоматеріалів, ситуаційних комп'ютерних моделей, письмових джерел, об'єктів та матеріалів для тренінгу, імітаційних моделей (тренажерів, муляжів, імітаційних тканин, органів тощо).

В наш час широко застосовуються імітаційні моделі у вигляді планшетів для тренінгу накладання швів, спеціальні контейнери для тренінгу техніки накладання швів у глибоких порожнинах. Для отримання вмінь в ендоскопії використовують спеціальні порожнинні тренажери.

У зв'язку з цим та усвідомленням значущості раціонального та ефективного процесу формування практичних вмінь початківців хірургів вважаємо за необхідне розробку та затвердження регламенту типового матеріально-технічного оснащення кафедр хірургії, які формують практичні вміння початківців хірургів.

Література:

1. Agresta F. Laparoscopic Cholecystectomy/ Ferdinando Agresta, Fabio Cesare. Companile, Nereo Vettoretto// Springer International Publishing Switzerland.- 2014.- 185 p.
2. Avelar J.M. New Concepts on Abdominoplasty and Further Applications/ J.M. Avelar// Springer International Publishing Switzerland.- 2016.- 602 p.
3. Delvin H.B. Management of Abdominal Hernias/ H.B. Delvin – London.- Butterworths. 2000.- 430 p.
4. Dubrana F. Techniques chirurgicales/ Frederic Dubrana, Phillippe Pasquiez// Springer-Verlag Paris.- 2011.- 387 p.
5. Загальна хірургія/ С.Д. Хіміч [та ін.]; за ред. С.Д. Хіміча, М.Д. Желіби.- 3-є вид.,- Київ: Медицина, 2018.- 607 с.